

Conclusies en aanbevelingen Socratisch Onderwijsdebat Young010 i.s.m. LOKAAL

Inleiding

Door Liesbeth Levy (LOKAAL)

Op 5 oktober 2018 jl. organiseerde Young010 in samenwerking met LOKAAL een Socratisch Onderwijsdebat tijdens de Nacht van het Onderwijs in Kino. Aanleiding voor het debat was het advies van Young010-werkgroep 'talentontwikkeling', dat in maart 2017 aan de toenmalige voor Young010 verantwoordelijke wethouder Joost Eerdmans werd gepresenteerd in Theater Zuidplein.

Het advies van deze werkgroep was het resultaat van een onderzoek gedaan naar talentontwikkeling binnen het onderwijs. De focus in het onderzoek lag op 21^e-eeuwse vaardigheden, aangezien we zagen dat hier de meeste potentie zat voor verbetering. Deze term wordt namelijk heel vaak gebruikt als het over onderwijsvernieuwing gaat, maar over de exacte betekenis van de term is nog veel onduidelijkheid, net als over de manier waarop deze vaardigheden dan geïmplementeerd zouden moeten worden.

De hoofdvraag van het onderzoek was dan ook: 'Sluit de roep om 21^e-eeuwse vaardigheden aan op de inrichting van het huidige onderwijs?'.

We hebben om deze hoofdvraag te beantwoorden verschillende deelvragen onderzocht. Zo hebben we geprobeerd te achterhalen wat deze 21^e-eeuwse vaardigheden nu precies zijn. Hieruit is gebleken dat er heel veel verschillende modellen met vaardigheden zijn en dat iedereen n t een andere invulling aan het begrip geeft. Om deze reden is het dus ook heel moeilijk om ze in het onderwijs te implementeren. Ook hebben we met verschillende experts gesproken over het huidige onderwijs en hoe het kan bijdragen aan het stimuleren en het ontwikkelen van talenten bij jongeren. Hieruit kwam onder andere dat niet alleen de rol van docenten belangrijk is voor jongeren, maar ook de stimulans door ouders.

Aangezien het zo'n groot en lastig onderwerp is, hebben we het advies gegeven om een debat te voeren met verschillende stakeholders uit het onderwijs. Daarom werd een half jaar na de presentatie van het advies het beloofde debat georganiseerd. Het doel van dit debat was om met zo veel mogelijk experts en belanghebbenden kennis uit te wisselen over dit onderwerp, zodat we duidelijk konden krijgen wat we onder deze vaardigheden verstaan en hoe dit in het grotere plaatje van het onderwijs van de toekomst past. Ook hoopten we dat we op deze manier verschillende experts konden verbinden en stimuleren om met elkaar in gesprek te blijven over dit onderwerp. We hebben daarom ook een 'after-debat' georganiseerd in samenwerking met MeetUp010.

De volgende gasten namen deel aan het debat in Kino:

- Chaimae, Rico en Cyanne (leden Young010)
- Femke Bouwer (moeder, docent basisonderwijs)
- Martijn Kathmann (projectleider DOK21)
- Josine Meurs (gemeente Rotterdam, hoofd onderwijs)
- Ron Kooren (voorzitter College van Bestuur van Albeda)

- Prof. Michaéla Schippers (bijzonder hoogleraar in de gedrag- en prestatiewetenschap aan de Rotterdam School voor Management en de Erasmus universiteit Rotterdam, gespecialiseerd in goal setting).
- Aetzel Griffioen (hoofdcoördinator van Rotterdam Vakmanstad en filosofieleraar op de basisschool)
- Ram Bihari (vader van Young010-lid Kiran)
- Ebami Tom (ondernemer designlab)
- Karima Ouchan (Link2Work)
- Marjan de Rijke (docent Engels, deelnemer Broedplaats 010)

De volgende vragen stonden tijdens het debat centraal:

- *Leidt ons onderwijs op voor het leven? Of draait het puur om een (plek op) de arbeidsmarkt?*
- *Zorgt meetwerk ook voor maatwerk in het onderwijs of sluit het één het ander juist uit?*
- *Wat zijn de bijwerkingen van de 'afrekencultuur' in het onderwijs?*
- *Zorgt deze cultuur niet voor veel meer stress, controle en een wildgroei aan bijlessen?*
- *Hoe meet je überhaupt succes in het onderwijs? En hoe ziet de docent van de toekomst eruit? Is dat een begeleider, een inspirator of een leider? Of misschien wel alle drie?*
- *Zijn onze docenten toegerust voor de veranderende wereld?*

De overkoepelende vraag was:

Wat is de pedagogische opgave voor een toekomstbestendig onderwijs?

Conclusie Socratisch Onderwijsdebat **Door Koen en Rico (Young010)**

In het Socratische Onderwijsdebat is een aantal verschillende onderwerpen verkend en uitgediept, maar er hing wel één, door iedereen geaccepteerde gedachte in de lucht. Namelijk, dat het onderwijs opleidt voor het leven en niet alleen voor de arbeidsmarkt. Uit het onderwijsdebat (of: gesprek) kan worden geconcludeerd dat de persoonlijke ontwikkeling van de leerling centraler mag komen te staan binnen het huidige onderwijs. Vragen als 'wie ben ik?', 'wat kan ik?' en 'wat wil ik?' zouden een belangrijkere rol moeten krijgen binnen het curriculum. Het onderwijs mag zich meer concentreren op 'goal-setting', leerlingen zouden beter moeten leren om eigen doelen te stellen, en hoe zij hier het best naartoe kunnen werken.

Het is belangrijk om op te merken dat deze conclusie niet wegneemt dat een belangrijk deel van het leven bestaat uit het hebben van een baan en dat het onderwijs moet aansluiten op wat de arbeidsmarkt nodig heeft. Het is lastig om te voorspellen wat voor beroepen er in de toekomst zullen verdwijnen en bij zullen komen, maar in het gesprek is een aantal vaardigheden naar voren gekomen; vaardigheden die belangrijk zijn voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.

Vanuit het bedrijfsleven is een grote behoefte aan vaardigheden als digitale geletterdheid, aanpassingsvermogen, communicatie en samenwerken. Dit zijn vaardigheden die bij elk beroep van steeds groter belang zullen zijn en dit zou meer in het onderwijs geïncorporeerd moeten worden.

Conclusie 'after-debat'/tafelgesprekken

De tafelgesprekken waren te kort om tot een conclusie te komen, maar er zijn wel een aantal interessante punten uitgekomen, waar meer over gediscussieerd zou moeten worden:

- Motivatie zorgt voor de meeste leerlingen voor betere resultaten, maar hoe vergroten we deze motivatie?
 - De docent is een belangrijke factor in het motiveren van leerlingen, echter hebben docenten wel de juiste vaardigheden nodig om leerlingen te kunnen motiveren. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het 'goal-setting' programma.
 - Goed contact tussen leerling en docent, maar ook tussen leerling en schoolleiding zorgt in de meeste gevallen voor een gevoel van respect en dus voor meer motivatie.
- Beroemdheden die worden gezien als rolmodellen geven vaak een onrealistisch beeld van de werkelijkheid of van een bepaalde baan. De vraag is dan wat wel goede rolmodellen voor leerlingen zouden kunnen zijn.
 - Een mentor uit de omgeving van een leerling zou wellicht een rolmodel kunnen zijn, aangezien deze persoon goed weet wat er speelt voor de leerling en vooral een realistischer beeld van de werkelijkheid kan scheppen.

Aanbevelingen naar aanleiding van het Socratische Onderwijsdebat

Het Socratische debat/gesprek is voortgekomen uit het door Young010 uitgebrachte advies over 21^e -eeuwse vaardigheden. Het is echter wel gebleken dat deze term voor veel verwarring kan zorgen en dat het een te breed begrip is, waar te veel sub-vaardigheden onder vallen. Daarom is het belangrijk om te spreken over het implementeren van specifiekere vaardigheden in het onderwijs, in plaats van een abstracte term als '21^e -eeuwse vaardigheden'. Het is voor een docent of schoolleiding veel eenvoudiger om leerlingen bijvoorbeeld meer te laten samenwerken, dan ze met een pakket aan vaardigheden te bombarderen.

De beleidsmakers moeten dus meer denken vanuit specifieke vaardigheden en minder vanuit grote overkoepelende groepen van vaardigheden.

Tijdens het onderzoek van Young010 en tijdens het Socratische gesprek is duidelijk geworden dat de term digitale geletterdheid voor veel mensen onduidelijk is. Vaak wordt er namelijk gedacht dat het aanleren van specifieke software (zoals Photoshop) of het leren van een programmeertaal onder deze term valt. Dit is echter niet het geval. De genoemde voorbeelden zijn echte vakken, net als Nederlands of wiskunde, terwijl onder digitale geletterdheid juist algemene vaardigheden vallen. Het gaat hier dan om ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, mediawijsheid en 'computational thinking' (bedenken hoe je bepaalde problemen op kan lossen met behulp van specifieke computertechnologie).

Bij het implementeren van digitale vaardigheden in de lessen is het dus van belang dat deze laatstgenoemde vaardigheden worden geïmplementeerd.

Er is eensgezindheid over de stelling dat het onderwijs de leerling moet voorbereiden op het leven. Dit betekent ook dat de leerling voorbereid moet worden op de arbeidsmarkt en dat

de leerling concrete kennis en vaardigheden leert, maar onderwijs moet verder gaan dan dit alleen.

Het is van groot belang dat jongeren leren dat het mogelijk is om hun leven zelf vorm te geven en dat dit 'gewenste leven' te bereiken is door het stellen van doelen.

jongeren

